

Het zandraket collectief

"Jouw plek, onze kracht" weerspiegelt de essentie van het Zandraket Collectief: een ruimte waarin de kracht van de gemeenschap en de waarde van elk individu samenkomen. Het gaat om verbinding, groei en ondersteuning, waar iedereen een plek heeft. "Onze kracht, jouw plek". Samen sterker, in welke volgorde dan ook.

Zandraket is een plant die groeit op verstoorde grond en onder uitdagende omstandigheden bloeit.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Woord vooraf	1
Samenvatting	2
Projectplan voor het Zandraket Collectief	4
doet het Zandraket Collectief	6
De Wederkerigheid van het Zandraket Collectief	9
Wederkerigheid als Kernwaarde	9
Hoe Wederkerigheid Wordt Gerealiseerd	9
Integraal Zorgakkoord (IZA) en Verkennend Gesprek	9
Transformatieplannen GGZ	10
Belang van het Zandraket Collectief	10
Samenwerking en Complementariteit	11
Het belang van het Zandraket Collectief in de samenleving	11
Maatschappelijke Uitdagingen	11
Doelgroep	12
Opstartplan voor het Zandraket Collectief	13
Symbolische Rollen en Taken	14
Een blik vooruit op het zandraket collectief:	16
Nieuwe Invalshoeken en Ideeën	17

Woord vooraf

Dit is een projectplan voor het Zandraket collectief. In dit plan zult u niet veel woorden treffen zoals outreachend, zorg, passende zorg. Desondanks zijn er wel paar woorden die ik van tevoren wil meegeven die mogelijk de ogen prikkelen om verder te lezen. Door een preventieve aanpak en het opbouwen van veerkracht binnen een gemeenschap kunnen kosten op dure zorgtrajecten worden bespaard. Inclusiviteit: Dit collectief sluit aan bij beleidsdoelen rondom inclusie en het terugdringen van eenzaamheid. Innovatie: Het is een vernieuwend model dat aansluit bij de groeiende behoefte aan herstelgerichte zorg en community-oplossingen.

Samenvatting

Inleiding

Het Zandraket Collectief introduceert een innovatieve, community-based aanpak die verbinding en samenzijn centraal stelt. We bouwen aan een lerende gemeenschap waarin wereldbeelden naast elkaar kunnen bestaan, micro-agressie wordt tegengegaan, en samen leren door ervaringen wordt gestimuleerd. Dit document is een volledig uitgeschreven projectvoorstel met een uitgebreide toelichting op aanleiding, noodzaak, de visie en aanpak van het collectief en de praktische uitvoering en benodigde middelen.

Uit onderzoek van Sharon Stellaard en Michelle van Tongerloo blijkt dat veel mensen met onbegrepen gedrag onvoldoende aansluiting vinden bij reguliere zorg. De behoefte aan laagdrempelige, gemeenschapsgerichte initiatieven is groot, terwijl samenwerking tussen organisaties vaak tekortschiet. (Stellaard & Tongerloo 2023)

De naam "Zandraket" is geïnspireerd op de plant die groeit op verstoorde grond en onder moeilijke omstandigheden bloeit. Het symboliseert veerkracht, hoop en transformatie. Deze kernwaarden liggen aan de basis van het collectief. Dit vormt de kern van onze aanpak: mensen laten groeien en bloeien ondanks obstakels.

Aanleiding

Het Zandraket Collectief is opgericht om in te spelen op de dringende behoefte aan inclusieve en ondersteunende gemeenschappen voor mensen die vaak buiten de boot vallen in traditionele zorgsystemen. Door gebruik te maken van Intentional Peer Support (IPS) en gemeenschapsopbouw, richt het collectief zich op het bevorderen van mentale veerkracht, sociale verbindingen en wederzijdse steun. Dit sluit naadloos aan bij de waarden en missie van zowel de gemeente Utrecht als diverse ggz-instellingen.

Maatschappelijke Verantwoording

Onze samenleving staat voor uitdagingen zoals privileges, machtsongelijkheid, sociale uitsluiting en micro-agressie, wat vaak leidt tot mentale gezondheidsproblemen en een gebrek aan sociale cohesie. Het Zandraket Collectief speelt een cruciale rol in het aanpakken van deze uitdagingen door een ruimte te bieden waar diversiteit wordt gevierd en mensen samenkomen om elkaar te ondersteunen en te versterken. Deze aanpak draagt bij aan het creëren van een meer inclusieve en veerkrachtige gemeenschap.

Waarom het Collectief zo Belangrijk is

Het collectief biedt een inspirerende ruimte waar mensen van alle achtergronden zich welkom en gewaardeerd voelen. Dit bevordert een cultuur van inclusiviteit en wederzijds respect. Door het ondersteunen van mensen bij het ontwikkelen van copingstrategieën en het bevorderen van hun mentale veerkracht. Het collectief stimuleert de vorming van sterke sociale netwerken en gemeenschapsbanden. Deze sociale verbindingen zijn essentieel voor het welzijn en de veerkracht van individuen. Door gebruik te maken van Intentional Peer Support, creëert het collectief een omgeving waarin mensen elkaar ontmoeten op basis van

gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Dit versterkt het gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen. Het collectief biedt ruimte aan mensen om hun eigen kracht en potentieel te ontdekken en te benutten. Dit draagt bij aan persoonlijke groei en empowerment. Systeemverandering: Het collectief richt zich op het veranderen van het systeem, zodat iedereen mee kan doen, in plaats van alleen het verbeteren van het individu. Dit holistische en inclusieve perspectief draagt bij aan een meer rechtvaardige en gelijkwaardige samenleving.

Langetermijnvisie:

Na drie jaar streven we naar gezamenlijke investering van alle ggz-instellingen in Utrecht en de gemeente Utrecht om het Zandraket Collectief te ondersteunen. Dit betekent dat het collectief dan een stevig ingebedde organisatie zal zijn binnen de gemeenschap, volledig gefinancierd door gemeenschapsgeld en bijdragen van diverse ggz-instellingen. Het collectief zal dan een sterke en hechte gemeenschap zijn waar mensen zich gesteund en verbonden voelen, met een stabiele financiële basis door voortdurende fondsenwerving, subsidies en donaties.

Conclusie:

Het Zandraket Collectief biedt een innovatieve en noodzakelijke benadering van mentale gezondheid en gemeenschapsopbouw. Door inclusiviteit, wederzijdse steun en empowerment centraal te stellen, draagt het collectief bij aan een veerkrachtige en gezondere samenleving. De mogelijke toekomstige samenwerking met de gemeente Utrecht en diverse ggz-instellingen zoals Altrecht, Van der Hoeven Kliniek, Fivoor, Jellinek en kleinere aanbieders is essentieel voor het succes en de groei van het collectief. Door samen te werken, kunnen we de impact van onze inspanningen vergroten en bijdragen aan een meer inclusieve en ondersteunende gemeenschap.

Projectplan voor het Zandraket Collectief

Het Zandraket Collectief introduceert een innovatieve, community-based aanpak die verbinding en samenzijn centraal stelt. We bouwen aan een lerende gemeenschap waarin wereldbeelden naast elkaar kunnen bestaan, micro-agressie wordt tegengegaan, en samen leren door ervaringen wordt gestimuleerd. We bieden een laagdrempelige inloop, verkennende contacten en belangenbehartiging.

De zandraket (*Arabidopsis thaliana*) is een inheemse plant die vooral voorkomt op droge, zandige en open bodems, zoals braakliggende terreinen, akkerranden, en wegbermen. Dit plantje is bijzonder vanwege zijn vermogen om snel te groeien en zich aan te passen aan uitdagende omstandigheden, zoals na overstromingen of verstoring van de bodem. De symboliek van de zandraket sluit mooi aan bij de kracht en veerkracht van een verkennend (outreaching) peer support team. Het benadrukt het vermogen om in uitdagende situaties verbinding en herstel te creëren. Zoals de zandraket groeit op plekken waar het leven lijkt stil te staan, zo kan het team hoop en verandering brengen in situaties die moeilijk lijken. De naam "Zandraket" is geïnspireerd op de plant die groeit op verstoorde grond en onder moeilijke omstandigheden bloeit. Het symboliseert veerkracht, hoop en transformatie. Deze kernwaarden liggen aan de basis van het collectief.

Aanleiding

Uit onderzoek blijkt dat veel mensen met onbegrepen gedrag onvoldoende aansluiting vinden bij reguliere zorg. De behoefte aan laagdrempelige, gemeenschapsgerichte initiatieven is groot, terwijl samenwerking tussen organisaties vaak tekortschiet. De samenleving kampt met vastgelopen systemen die het bieden van passende hulp voor kwetsbare groepen, zoals mensen met onbegrepen gedrag en dak- en thuislozen, ernstig bemoeilijken. Michelle van Tongerloo en Sharon Stellaard hebben beide recent gewezen op de structurele tekortkomingen in onze zorg- en welzijn systemen. Ze benadrukken dat er vaak een gebrek is aan preventieve, toegankelijke ondersteuning en dat we niet blind moeten vertrouwen op overheidsinitiatieven om deze uitdagingen op te lossen. In deze context is er behoefte aan kleinschalige, community-based initiatieven die uitgaan van gelijkwaardigheid, veerkracht en inclusie. Het Zandraket Collectief speelt hierop in door peer support te combineren met zandgids-activiteiten en een laagdrempelige inloopruimte.

Sharon Stellaard betoogde treffend :” hoe beleid in Nederland vaak averechts uitpakt”: goedbedoelde initiatieven lopen vast in bureaucratie, hoge kosten en een gebrek aan aansluiting bij de werkelijke behoeften van mensen. Haar analyse resoneert met wat wij dagelijks zien en ervaren. Het huidige systeem, dat zwaar leunt op formele structuren en top-down oplossingen, mist de flexibiliteit en de menselijke maat die nodig zijn om mensen echt te bereiken en te ondersteunen.

Het Zandraket Collectief sluit aan bij de groeiende behoefte aan innovatieve en mensgerichte zorgvormen. De traditionele hulpverlening faalt vaak in het bereiken van de meest kwetsbare groepen door bureaucratische barrières en een gebrek aan persoonlijk contact. Zoals Michelle van Tongerloo stelt, moeten we de nadruk leggen op veerkracht en het benutten van eigen kracht in plaats van te vertrouwen op top-down oplossingen. Dit initiatief draagt bij aan sociale verandering door de nadruk te leggen op peer-to-peer ondersteuning en het doorbreken van systemische ongelijkheden.

Bron:

Stellaard, S. (2024). Beleid pakt telkens averechts uit. *Sociale Vraagstukken*.

<https://www.socialevraagstukken.nl/interview/sharon-stellaard-beleid-pakt-telkens-averechts-uit/>

Van Tongerloo, M. (2024, december 8). *Het falen van onze gezondheidszorg* [Video].

Buitenhof. https://www.youtube.com/watch?v=sXuW_GYinfQ

Wat doet het Zandraket Collectief

Visie

Het Zandraket Collectief streeft naar een samenleving waarin mensen met psychische uitdagingen niet als individuen met problemen worden gezien, maar als volwaardige leden van een lerende gemeenschap. Onze visie is een inclusieve wereld waar relaties, vertrouwen en wederkerigheid centraal staan.

Missie

We willen een gemeenschap creëren waarin mensen samenkomen, leren en groeien door het delen van ervaringen. Door wereldbeelden naast elkaar te plaatsen en een omgeving te bieden waar mensen zichzelf kunnen zijn, bouwen we aan een nieuw sociaal weefsel/perspectief.

Kernwaarden

1. Verbinding: Relaties en samenzijn staan centraal in alles wat we doen.
2. Inclusie: Een ruimte waar iedereen welkom is en zich thuis voelt.
3. Ervaringsleren: Groei en transformatie door gedeelde ervaringen.
4. Ruimte voor diversiteit: Het naast elkaar bestaan van verschillende perspectieven.

Doelstellingen

1. Het neerzetten van een gemeenschap waar mensen zich welkom voelen en mogen zijn wie ze zijn.
2. Het bieden van mogelijkheden voor samen leren en persoonlijke groei.
3. Het zichtbaar maken van ervaringskennis als kracht binnen sociale verandering.
4. Het bestrijden van micro-agressie door respectvolle dialoog en wederzijds begrip te bevorderen.

Locatie: Een toegankelijke, inspirerende en warme ruimte als ontmoetingsplek en uitvalsbasis. Inloopruimte voor gesprekken en activiteiten. Ruimte voor creatieve workshops en ervaringsuitwisseling. Ontmoetingen die relaties en gemeenschap versterken.

Waarom een Collectief?

Een collectief belichaamt samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid. Het Zandraket Collectief werkt horizontaal, met een focus op wederkerigheid en diversiteit in ervaringen. Deze structuur is belangrijk, omdat het de talenten en kennis van elk teamlid benut en het hiërarchische denken doorbreekt. Door ervaringsdeskundigen centraal te stellen, bevorderen we inclusie en validatie, en kunnen we aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap.

Het collectief moet gezien worden als een levend organisme dat groeit en evolueert samen met zijn leden. Dit dynamische karakter maakt het veerkrachtig en aanpasbaar aan de veranderende behoeften en uitdagingen van de gemeenschap. Het collectief biedt een platform voor co-creatie, waarbij iedereen wordt uitgenodigd om bij te dragen en te profiteren van de gedeelde inspanningen en successen

Wat We Gaan Doen

- We werken vanuit een huiskamer die enkele keren per week geopend is voor ontmoetingen en verbinding. Daarnaast worden er activiteiten en trainingen georganiseerd.
- We zoeken mensen op in de gemeenschap voor verkennend (outreaching) contact en het opbouwen van een relatie.
- We behartigen belangen samen met mensen die vastlopen in systemen. En we willen de stem van ervaringen zijn.
- We maken gebruik van thermosflessen met het logo van het collectief om verbinding te faciliteren, bijvoorbeeld door samen thee te drinken op de gewenste plek.
- We zetten Intentional Peer Support (IPS) in als belangrijkste werkwijze

Belangenbehartiging binnen het Zandraket Collectief gaat verder dan alleen het directe contact met de mensen in de gemeenschap. Het omvat ook het vertegenwoordigen en opkomen voor het grotere geheel, inclusief systemische verandering en stigma bestrijding. We maken ons sterk voor een inclusieve en rechtvaardige samenleving, waar iedereen een gelijkwaardige plek heeft.

Het collectief draagt bij aan psychische hygiëne door te focussen op dagelijkse welzijnspraktijken, verbinding en empowerment. Het biedt een plek waar mensen hun geestelijke veerkracht kunnen versterken, buiten het reguliere zorgsysteem om. Het collectief past in een bredere beweging richting community-based ondersteuning. Door mensen uit hun isolement te halen en hen deel te laten uitmaken van een lerende gemeenschap, werken we aan herstel op individueel én collectief niveau. We noemen dit ook wel het perspectief op "mentale hygiëne".

Krachtige kreet "Jouw plek, onze kracht" – Deze kreet vangt de essentie van verbinding, groei en inclusiviteit van het Zandraket Collectief. Op het titelblad vind je een korte toelichting waarom de kreet ook andersom gelezen kan worden.

Mogelijke Teamactiviteiten en Tools

- **Raketwijzer:** De Raketwijzer biedt richting, coördinatie, en visie. Symboliek zoals een raket zijn koers wijst naar nieuwe horizonten. (Voorlopig zijn de raketwijzers ook zandgidsen vanwege de opstartfase van het collectief)
- **Zandgids:** Actief contact leggen met mensen in eenzaamheid of psychisch herstel en hen ondersteunen in hun omgeving. Symboliek: Als zandraketten groeien jullie op 'onvruchtbare grond' om daar betekenisvolle verbindingen te creëren.
- **Huiskamer als Startpunt:** Een inspirerende en toegankelijke plek waar mensen binnen kunnen lopen voor een gesprek, koffie, of een activiteit. Symboliek: De huiskamer als wortelzone, waar alles begint.

- **Workshops en Reflectiegroepen:** Sessies over intentional peer support, herstel en mentale veerkracht. Symboliek: Inspireren als de bloemtoppen van de zandraket, die een veld wit kleuren met hoop.
- **Advocacy en Verbinding met Netwerken:** Samenwerken met lokale organisaties en zorgverleners om barrières voor inclusie en herstel te verkleinen. Symboliek: Net als de plant een ecologische pionier is, zijn we sociale pioniers in de samenleving.

Noodzaak

Maatschappelijke Impact: Mensen die veel kosten voor het zorgsysteem veroorzaken, krijgen niet altijd de zorg die werkelijk aansluit bij hun behoeften. Het collectief biedt een innovatieve, kostenbesparende en mensgerichte benadering door in te zetten op preventie, peer support en community building.

Sociale Inclusie: Het collectief richt zich op mensen die geïsoleerd zijn geraakt, niet alleen door hun eigen situatie maar ook door de samenleving. Door hen een plek te bieden waar ze écht kunnen zijn, creëren we kansen voor verbinding en wederkerige relaties.

Kwetsbare Posities en Eerlijke Steun: Mensen in een kwetsbare positie hebben vaak geen toegang tot duurzame, laagdrempelige steun. Het collectief voorziet in een plek waar steun niet draait om labels of diagnoses, maar om menselijkheid en gelijkwaardigheid.

Het Andere Geluid: In het huidige zorglandschap overheerst nog vaak een medische en probleemgerichte benadering. Het collectief biedt een alternatief: een focus op kracht, samen zijn en leren. Dit sluit aan bij het groeiende besef van het belang van community mental health.

Preventie als Kern van het Collectief: Het Zandraket Collectief biedt een laagdrempelige en toegankelijke ruimte voor mensen om hun mentale gezondheid preventief te versterken. Door verbinding, steun en community-building kunnen we voorkomen dat mensen verder in isolement raken of vastlopen. Mentale Veerkracht Opbouwen: Het collectief helpt mensen om vaardigheden te ontwikkelen die hen in staat stellen om met stress en uitdagingen om te (leren) gaan. Het collectief fungeert als een vangnet, waar deelnemers hun zorgen kunnen delen en samen leren hoe ze moeilijke momenten kunnen valideren of beter hanteren. Preventie kan het verschil maken door te zorgen voor een solide basis van zelfvertrouwen, ondersteuning en connectie.

De Wederkerigheid van het Zandraket Collectief

Wederkerigheid als Kernwaarde

Het Zandraket Collectief is gebouwd op de kernwaarde van wederkerigheid. Dit betekent dat mensen die gebruik maken van het collectief ook weer een bijdrage kunnen leveren aan de gemeenschap. Dit bevordert niet alleen een gevoel van verbondenheid en verantwoordelijkheid, het zorgt er ook voor dat iedereen zich gewaardeerd voelt en een rol kan spelen in het collectief.

Hoe Wederkerigheid Wordt Gerealiseerd

1. **Actieve Participatie:** Deelnemers worden aangemoedigd om actief deel te nemen aan activiteiten, workshops en bijeenkomsten. Dit versterkt de gemeenschap en helpt bij het opbouwen van sterke sociale netwerken. Deelnemen aan en helpen organiseren van evenementen en activiteiten. Delen van persoonlijke ervaringen en verhalen tijdens bijeenkomsten.
2. **Peer Support:** deelnemers kunnen na verloop van tijd zelf als Zandgids getraind worden, waarbij ze anderen ondersteunen en hun eigen ervaringen delen. Dit zorgt voor een doorlopende cyclus van steun en empowerment.
3. **Creatieve Inbreng:** Deelnemers kunnen hun talenten en vaardigheden inzetten voor het collectief, bijvoorbeeld door workshops te geven, kunstprojecten te leiden of te helpen bij administratieve taken. Organiseren van creatieve workshops, zoals kunst, muziek of schrijven. Helpen bij het beheren van de website en sociale mediakanalen.
4. **Feedback en Verbetering:** Deelnemers worden aangemoedigd om feedback te geven en ideeën aan te dragen voor de verbetering van het collectief. Dit zorgt ervoor dat het collectief blijft evolueren en aansluit bij de behoeften van de gemeenschap.

Wederkerigheid is een fundamenteel principe van het Zandraket Collectief. Door deelnemers actief te betrekken en hen de mogelijkheid te bieden om bij te dragen, creëren we een levendige, dynamische en ondersteunende gemeenschap. Dit bevordert niet alleen persoonlijke groei, maar versterkt ook het collectief als geheel, waardoor we samen een veerkrachtige en inclusievere samenleving kunnen realiseren

Integraal Zorgakkoord (IZA) en Verkennend Gesprek

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft tot doel om de zorg in Nederland efficiënter, effectiever en beter afgestemd op de behoeften van de patiënt te maken. Een van de sleutelementen van het IZA is het verkennend gesprek, waarin hulpverleners uit het sociaal domein en de geestelijke gezondheidszorg (ggz) samen met de cliënt de hulpvraag doorgronden en passende zorg of ondersteuning bieden. Dit gesprek is essentieel voor het

snel en op de juiste plek bieden van hulp aan mensen met complexe problemen, zoals psychische klachten, schulden of eenzaamheid.

Transformatieplannen GGZ

De transformatieplannen van de ggz zijn gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende zorgverleners en het optimaliseren van de zorgcapaciteit. Deze plannen beogen de zorg te transformeren door barrières te verminderen, de toegang tot zorg te verbeteren en wachttijden te verkorten. Ze zijn essentieel voor een betere, geïntegreerde aanpak van geestelijke gezondheidszorg.

Belang van het Zandraket Collectief

In dit kader speelt het Zandraket Collectief een cruciale rol vanwege de volgende redenen:

Aanvulling op Verkennend Gesprek

Het Zandraket Collectief biedt een laagdrempelige en toegankelijke ruimte waar mensen met complexe problemen zich gehoord en ondersteund voelen. Dit past perfect bij het doel van het verkennend gesprek om passende en tijdige hulp te bieden. Het collectief kan fungeren als een eerste stap of aanvullend netwerk waar cliënten na het verkennend gesprek verdere steun kunnen vinden. Een lid van het collectief kan ook aansluiten bij het verkennend gesprek

Community-Based Aanpak

Het collectief versterkt de gemeenschap door gebruik te maken van peer support en community-building activiteiten. Deze benadering sluit naadloos aan bij de transformatieplannen van de ggz, die gericht zijn op betere samenwerking en lokale oplossingen. Door mensen in hun eigen omgeving te ondersteunen, draagt het collectief bij aan een bredere, geïntegreerde zorgaanpak.

Preventie en Vroegtijdige Interventie

Het Zandraket Collectief legt de nadruk op preventie en het opbouwen van mentale veerkracht. Dit is een directe invulling van de doelen van IZA en de transformatieplannen om de zorgdruk te verminderen en effectievere interventies te bieden.

Inclusie en Eerlijke Steun

Het collectief richt zich op mensen die vaak buiten de boot vallen in traditionele zorgsystemen. Door inclusieve en mensgerichte verbinding te bieden, geeft het collectief invulling aan het streven van de transformatieplannen om zorg toegankelijker en inclusiever te maken.

Ervaringsdeskundigheid en Kracht van Peer Support

Door het inzetten van peersupporters biedt het Zandraket Collectief een waardevolle aanvulling op de professionele zorg. Deze peer support helpt barrières te doorbreken en zorgt voor een vertrouwensband die essentieel is voor effectieve zorg en ondersteuning. Dit

element sluit aan bij de visie van IZA en de transformatieplannen op het benutten van alle beschikbare middelen en expertise in de samenleving.

Samenwerking en Complementariteit

Het Zandraket Collectief werkt niet als een tegenbeweging, maar als een complementaire kracht binnen het zorglandschap. Het doel is om samen te werken met bestaande zorgverleners en instellingen om de gezamenlijke impact te vergroten. Door een netwerk van steun en verbinding te creëren, kan het collectief bijdragen aan een holistische aanpak die de doelen van het Integraal Zorgakkoord en de transformatieplannen van de ggz versterkt en aanvult. In het licht van het Integraal Zorgakkoord en de transformatieplannen van de ggz is het Zandraket Collectief onmisbaar. Het biedt een innovatieve, preventieve en inclusieve benadering die aansluit bij de doelen van deze initiatieven, en versterkt de gemeenschap door hoop en herstel te zaaien in de meest verstoorde en uitdagende omstandigheden. Samenwerking met bestaande zorgsystemen is hierbij essentieel om een geïntegreerde en effectieve zorgaanpak te realiseren.

Het belang van het Zandraket Collectief in de samenleving

Maatschappelijke Uitdagingen

Onze samenleving wordt geconfronteerd met diverse uitdagingen, zoals privileges, machtsongelijkheid, sociale uitsluiting en micro-agressie. Deze problemen leiden vaak tot mentale gezondheidsproblemen en een gebrek aan sociale cohesie. Veel mensen ervaren ongelijkheden die voortkomen uit sociaal-economische verschillen, ras, gender, en andere identiteitskenmerken. Deze ongelijkheden leiden tot ongelijke toegang tot middelen, waaronder mentale gezondheidszorg. Macht en privileges zijn vaak ongelijk verdeeld, wat resulteert in systemische barrières voor kwetsbare groepen. Micro-agressies, of kleine, vaak onbewuste beledigingen en uitsluitingen, versterken deze ongelijkheden verder.

Het Zandraket Collectief is een levende oefening in het opbouwen van een gemeenschap waarin de waarden van Intentional Peer Support (IPS) worden uitgedragen. Dit betekent dat alle wereldbeelden naast elkaar kunnen bestaan en er sterk wordt gefocust op oprechte relaties. We staan op tegen vormen van micro-agressie en creëren een ruimte waarin diversiteit wordt gevierd en iedereen zich gewaardeerd voelt. Door ruimte te geven aan verschillende perspectieven en te investeren in oprechte relaties, biedt het collectief een model voor hoe gemeenschappen zich kunnen transformeren. Dit staat centraal in het aanpakken van maatschappelijke ongelijkheden.

Het collectief richt zich op mensen die vaak buiten de boot vallen in traditionele zorgsystemen, zoals mensen in sociaal isolement. Door inclusieve en mensgerichte ondersteuning te bieden, helpt het collectief deze mensen weer deel te nemen aan de samenleving. Door mensen te ondersteunen in hun eigen omgeving en ze een plek te bieden waar ze écht kunnen zijn, versterkt het collectief de sociale cohesie en vermindert het sociale uitsluiting.

Het Collectief biedt een innovatieve, preventieve en inclusieve benadering om de uitdagingen van privileges, macht, sociale ongelijkheid en micro-agressie aan te pakken. Door het opbouwen van sterke, ondersteunende gemeenschappen en het promoten van de waarden van Intentional Peer Support, draagt het collectief bij aan een veerkrachtige en rechtvaardigere samenleving.

Het speelt direct in op maatschappelijke problemen door ruimte te geven aan verschillende wereldbeelden en oprechte relaties centraal te stellen, en biedt daardoor een model voor sociale transformatie. Dit is essentieel in een tijd waarin privileges en macht vaak ongelijk verdeeld zijn. Hoewel het collectief als een tegenbeweging fungeert tegen systemische ongelijkheid, streeft het ook naar samenwerking met bestaande structuren. Dit evenwicht tussen weerstand bieden en samenwerken maakt het collectief krachtig en relevant.

Doelgroep

De doelgroep die we willen bereiken met het verkennende (outreaching) peer support team zijn mensen die te maken hebben met psychische problemen, vooral zij die zich niet goed ondersteund voelen door de traditionele zorgsystemen. Dit zijn vaak mensen die zich geïsoleerd voelen, weinig toegang hebben tot zorg, of die onbegrepen gedrag vertonen en daardoor buiten de reguliere zorg vallen. Het gaat om mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden, bijvoorbeeld door langdurige of complexe psychische uitdagingen, of die moeite hebben met het vinden van passende hulpverlening.

We richten we ons ook op inwoners met psychische variatie, die de gevolgen ervaren van een samenleving die steeds meer gericht is op maakbaarheid, prestaties, en systemische structuren die soms onrechtvaardig kunnen uitwerken. Deze groep omvat mensen die op een bepaald moment in hun leven mentale gezondheidsuitdagingen ervaren, wat hen kwetsbaar maakt voor zowel persoonlijke als maatschappelijke obstakels.

Daarnaast richten we ons op mensen die de kracht van ervaringsdeskundigheid erkennen, maar ook op diegenen die worstelen met het zoeken naar een passende plek binnen de zorg. Het doel is om hen te ondersteunen via verkennend (outreaching) contact, waarbij we hen actief benaderen en de verbinding zoeken, zodat zij zich niet alleen voelen en ruimte krijgen voor hun eigen herstelproces.

Ook willen we organisaties in onze regio bereiken die met deze doelgroep werken, zoals GGZ-instellingen, sociale voorzieningen, en andere laagdrempelige hulpverlening, zodat we een breder netwerk van steun kunnen creëren en een groter bereik realiseren. Door met hen samen te werken kunnen we zowel mensen als instellingen betrekken bij het initiatief en zo het effect vergroten.

Opstartplan voor het Zandraket Collectief

Doelen en Focus

Netwerk van Zandgidsen en Raketwijzers

Doel: Opbouwen van een sterk team van Zandgidsen (voor verbinding en ondersteuning) en Raketwijzers (voor richting en coördinatie).

Ruimte Vinden

Doel: Zoeken naar een geschikte ruimte om als huiskamerbasis te dienen, eventueel tijdelijk om te beginnen.

Samenwerkingen en Steun

Samenwerking met Astore en K2

Doel: Partnerschap voor extra steun, het vinden van een ruimte, en gezamenlijk optrekken in activiteiten.

Subsidieaanvragen

Doel: Indienen van aanvragen bij het Oranjefonds (februari) en de Social Run voor financiering van de opstartfase (uitslag begin februari)

Netwerk van Zandgidsen en Raketwijzers

Actiepunten: Bouwen van een team met de juiste mensen die zich kunnen inzetten als Zandgidsen en Raketwijzers. Training en ondersteuning aan bieden om de waarden van Intentional Peer Support en gemeenschapsofbouw uit te dragen.

Ruimte (Huiskamerbasis)

Actiepunten: Actief zoeken naar een ruimte die als huiskamerbasis kan dienen, eventueel tijdelijk om te beginnen. Onderzoeken van mogelijkheden voor samenwerking met Astore en K2 om een ruimte te delen of gezamenlijk te gebruiken.

Financiering en Subsidieaanvragen

Actiepunten: Aanvragen indienen bij het Oranjefonds voor subsidie voor drie jaar. Aanvraag subsidie Social Run (ingediend) om de benodigde financiering voor de startfase te verkrijgen.

Gebruik de financiële steun voor de huur van een ruimte, aanschaf van thermosflessen, geven van training, werving van zandgidsen en de ontwikkeling van een website. (social run).

Samenwerking met Astore, K2 en Altrecht

Partnerschappen benutten voor het vinden van een ruimte en mogelijk gezamenlijke activiteiten. Partnerschappen mogen onderzocht worden in de opstartfase. Denk aan steunpunt Zelfregie en Herstel, Leger des Heils, Enik recovery college e.a.

Opleiding en Training

Actiepunten: Biedt training aan in Intentional Peer Support (IPS) om mensen op te leiden tot zandgidsen. Creëer een educatieve bijeenkomsten die mensen voorbereidt op het vervullen van symbolische rollen binnen het collectief.

Community Building

Actiepunten: Organiseren van bijeenkomsten, workshops en activiteiten om een gevoel van gemeenschap en steun te creëren. Actief de boodschap verspreiden via netwerken en sociale kanalen en ontwikkelen van een folder (oid)

Website

Actiepunten: Ontwikkelen van een website om de zichtbaarheid van het collectief te vergroten en informatie toegankelijk te maken voor de gemeenschap.

Symbolische Rollen en Taken

1. Raketwijzer

- **Symboliek:** De Raketwijzer biedt richting, coördinatie, en visie, zoals een raket zijn koers wijst naar nieuwe toekomstmogelijkheden.
- **Taken:**
 - Ontwikkelen van de visie en strategie.
 - Coördineren van activiteiten en projecten.
 - Onderhouden van strategische partnerschappen.
 - Ondersteunen en begeleiden van teamleden.
 - Identificeren van kansen voor innovatie en groei.
 - Vertegenwoordigen van het collectief in netwerken en bij beleidsmakers.

2. Zandgids

- **Symboliek:** Maakt verbinding, biedt wederzijdse ondersteuning, bevordert gemeenschapsopbouw en inspireert door het delen van verhalen.
- **Taken:**
 - Zoekt actief contact met mensen die ondersteuning nodig hebben.
 - Helpt bij het opbouwen van vertrouwen en wederzijdse steun.
 - Verbindt deelnemers met gemeenschapsactiviteiten en netwerken.

3. Zaadzaaier

- **Symboliek:** Verspreidt hoop en mogelijkheden, zoals de zandraket dat doet.
- **Taken:**
 - Verantwoordelijk voor fondsenwervingsactiviteiten en communicatie.
 - Opbouwen van relaties met donateurs en partners.
 - Ontwikkelen en implementeren van communicatieplannen om de zichtbaarheid en impact van het collectief te vergroten.

4. Grondmaker

- **Symboliek:** Legt de basis voor groei en bloei, ook in onvruchtbare situaties.
- **Taken:**
 - Dagelijks beheer van het collectief, inclusief coördineren van activiteiten.
 - Beheren van vrijwilligers en onderhouden van contacten met partners en fondsen.
 - Strategische planning en uitvoering van projecten en programma's.

5. Hoopdrager

- **Symboliek:** Biedt directe ondersteuning en bevordert mentale veerkracht.
- **Taken:**
 - Bieden van directe ondersteuning aan deelnemers.
 - Helpen bij het ontwikkelen van copingstrategieën en bevorderen van mentale veerkracht.
 - Samenwerken met andere professionals om geïntegreerde zorg en ondersteuning te bieden.

6. Stem van de Raket

- **Symboliek:** Vertegenwoordigt het collectief krachtig en effectief.
- **Taken:**
 - Vertegenwoordigen van het collectief in externe communicatie en advocacy.
 - Belangenbehartiging voor mensen die vastlopen in systemen.
 - Opbouwen van netwerken en strategische allianties met andere organisaties.

7. Windvanger

- **Symboliek:** Vangt signalen op uit de gemeenschap en geeft richting.
- **Taken:**
 - Identificeren van behoeften en signalen uit de gemeenschap.
 - Coördineren van outreachactiviteiten en directe interventies.
 - Fungeren als aanspreekpunt voor deelnemers en zorgprofessionals.

8. Kiemkrachtige

- **Symboliek:** Helpt anderen hun kracht te vinden en te groeien.
- **Taken:**
 - Ontwikkelen en faciliteren van workshops en reflectiegroepen.
 - Bieden van peer support en begeleiding aan deelnemers.
 - Inspireren

Een blik vooruit op het zandraket collectief:

In 2028

1. Volledig Vervulde Rollen

- **Doel:** Alle symbolische rollen (Zaadzaaier, Grondmaker, Hoopdrager, Stem van de Raket, Windvanger, Kiemkrachtige, en Zandgids) zijn volledig vervuld door een mix van betaalde krachten, vrijwilligers en stagiaires.

2. Uitgebreide Ondersteuning

- **Doel:** Hoopdragers bieden 24/7 telefonische verbinding en steun, zodat mensen altijd iemand kunnen bereiken voor hulp en ondersteuning.

3. Stevige Gemeenschapsbasis

- **Doel:** Een sterke en hechte gemeenschap waar mensen zich gesteund en verbonden voelen, ondersteund door regelmatige gemeenschapsactiviteiten, bijeenkomsten en evenementen.

4. Duurzame Financiering

- **Doel:** Een stabiele financiële basis door voortdurende fondsenwerving, subsidies en donaties, met als lange termijn doel volledige financiering door de gemeente en ggz-instellingen.

Wat beoogt het Zandraket Collectief?

Systeemverandering boven Individuele Aanpassing

Door te werken aan het veranderen van het systeem in plaats van alleen het verbeteren van individuen, biedt het collectief een duurzame oplossing voor maatschappelijke problemen. Dit betekent dat we barrières en ongelijkheden in de samenleving aanpakken, waardoor iedereen kan meedoen.

Collectieve Empowerment

Het collectief model versterkt niet alleen individuen, maar bevordert ook collectieve empowerment. Dit zorgt voor een gedeeld gevoel van eigenaarschap en verantwoordelijkheid, waardoor een sterker en veerkrachtiger netwerk ontstaat.

Innovatieve Zorgbenadering

Door Intentional Peer Support te gebruiken, biedt het collectief een alternatieve zorgbenadering die verder gaat dan traditionele methoden. Dit model is mensgericht, gelijkwaardig en wederkerig, wat zorgt voor diepergaande en betekenisvollere ondersteuning.

Versterking van de Sociale Cohesie

Het collectief draagt bij aan het versterken van sociale cohesie door gemeenschapsactiviteiten en verbindingen te bevorderen. Dit is cruciaal in een tijd waarin sociale isolatie en eenzaamheid toenemen.

Nieuwe Invalshoeken en Ideeën

Ecologisch Perspectief

Overweeg om het ecologische aspect te integreren in de waarden van het collectief. Dit kan bijvoorbeeld door duurzaamheid en milieubewustzijn te promoten in activiteiten en beleidsplannen, wat de sociale verantwoordelijkheid en verbinding met de natuur versterkt.

Culturele Activiteiten en Creatieve Expressie

Gebruik culturele activiteiten en creatieve expressie als middel om gemeenschapsopbouw te bevorderen. Kunst, muziek en verhalen vertellen kunnen krachtige tools zijn om verbinding te creëren en diverse perspectieven te integreren.

Digitale Inclusiviteit

In de huidige digitale samenleving is toegang tot technologie essentieel. Zorg ervoor dat het collectief digitale vaardigheden promoot en technologie toegankelijk maakt voor iedereen, wat bijdraagt aan gelijke kansen en empowerment.

Intergenerationele Samenwerking

Bevorder samenwerking tussen verschillende generaties binnen het collectief. Jongeren kunnen leren van de ervaringen en wijsheid van ouderen, terwijl ouderen profiteren van de frisse perspectieven en energie van jongeren.

Community-led Research

Onderzoek en gegevensverzameling die worden geleid door de gemeenschap zelf kunnen waardevolle inzichten bieden en ervoor zorgen dat de interventies en initiatieven echt aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap.